האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في إسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

19 מאי 2011

לכבוד,
ניצב ניסו שחם
מפקד משטרת מחוז ירושלים
בפקס: 02-5391466

**פנייה לחקר האירועים האחרונים בירושלים המזרחית**

1. בפתח דברינו ברצוננו לברך אותך על תפקידך החדש כמפקד מחוז משטרת ירושלים. אין ספק שזהו אחד התפקידים המאתגרים ביותר כיום בעבודת המשטרה, וכפי שאמרת בנאום כניסתך לתפקיד: "העיר המיוחדת הזו צריך שינהגו בה בחוכמה בחמלה ובנחישות".

2. **בימים האחרונים גועשו ובערו מספר שכונות בירושלים המזרחית. הצטברות של מספר אירועים חריגים וחמורים עד אובדן חיי אדם מביאים אותנו לכתיבת פנייה זו, שמהותה בקשה לקיום חקירה ממצה לאירוע שהביא למותו של הנער מילאד עיאש, ובחינת מידתיות וסבירות השימוש באמצעים לפיזור הפגנות בלב שכונות מגורים.**

3. במסגרת האירועים האלימים שהתרחשו בשכונת סילואן בירושלים, נורה למוות ביום שיש האחרון ה-14.5.11 הנער מילאד עיאש בן ה-16 תושב השכונה, כתוצאה מפציעתו מאש חיה. להבנתנו, מהמשטרה נמסר כי לא היה שימוש בנשק חי מצדם של כוחות הבטחון בשעת האירוע. במספר אמצעי תקשורת פורסם כי לפי עד ראייה פלסטיני מקור הירי לעבר המנוח היה מהקומה השלישית של בית יונתן. **על המשטרה מוטלת החובה לבחון את הדברים עד תום ולקיים חקירה מקיפה וכוללת שתביא לגילוי זהות היורה, בכדי להגיע לחקר האמת בתקרית כה חמורה.**

4. כיידוע בחודש ספטמבר האחרון נהרג תושב סילוואן סאמר סרחאן על ידי מאבטח מטעם משרד השיכון האמון על שמירת המתנחלים בשכונה. המאבטח שירה בסרחאן נחקר על ידי המשטרה שהודיעה בזמנו שהוא שוחרר לביתו בתנאים מגבילים. עד היום, שמונה חודשים לאחר האירוע, לא ידוע מה עלה בגורל חקירה זו, לא נמסר האם הוחלט להעמיד את המאבטח לדין, והאם ננקטו נגדו צעדים כאלו ואחרים. **לאור זאת, אנו מבקשים לדעת מה עלה בגורל חקירת מותו של סאמר סרחאן, וכן נודה על עדכון בכל הנוגע לממצאי חקירת מותו של מילאד עיאש.**

5. מותו של סאמר סרחאן מידי מאבטח הממומן על ידי מדינת ישראל, והחשדות כי מותו של מילאד עיאש ייתכן ונגרם אף הוא על ידי אדם ששהה במתחם בית יונתן, מוסיפים למתיחות העצומה באזור. העובדה שהתושבים מצויים בחוסר ידיעה בכל הנוגע לגורל החקירה משרה עננה כבדה של חוסר שקיפות שלטון החוק ומערערת את האמון בו.

6. התנהלות משפחת המנוח מילאד מול המשטרה נבעה ממספר חששות, אחד הבולטים שבהם הוא כי המשטרה תחזיק את גופת בנם לאורך ימים ותתנה את קבורתו בתנאים מגבילים בכל הנוגע לשעת הקבורה ומספר המשתתפים בלוויה. זאת, כפי שאירע עם משפחת המנוח חוסאם רווידי שהותקף למוות על ידי צעיר יהודי במרכז העיר ב-10.2.2011. התנהלות המשטרה אילצה את משפחת רווידי להגיע עד לפתחי בית המשפט בכדי לקבור את יקירם חמישה ימים לאחר שנפטר, בשעת לילה מאוחרת ובנוכחות מצומצמת של מלווים. אנו תקווה כי המשטרה תקיים הפקת לקחים ותנקוט צעדים לשינוי מצב זה, אשר מוביל למצב אבסורדי שבו גם מקום שהתושבים הפלסטינים הם הצד הנפגע בסיפור הם צריכים לחשוש משיתוף פעולה עם המשטרה.

7. בנוסף למקרה המוות הטרגי של הצעיר מסילואן, חזינו בימים האחרונות באירועים רבים של הפרות סדר בירושלים המזרחית. במסגרת תפקידה החשוב של המשטרה להשיב את הסדר על כנו ולהוריד את מפלס המתח והאלימות קיימת לה גם האחריות לוודא כי אין היא פוגעת בתושבים ובשכונות. עדויות שהגיעו לאגודה לזכויות האזרח מצביעות על חשש לשימוש מסוכן מצד משטרת ירושלים באמצעים לפיזור הפגנות בתוך שכונות הבנויות בצפיפות. פגיעות אלו כללו שריפה חלקית של שני בתים בסילואן כתוצאה מירי של רימוני גז לתוכם, ומספר פציעות כתוצאה מירי כדורי גומי מטווחים קצרים הנראה כי נעשה בניגוד להוראות פתיחה באש. נציין שבחודש ספטמבר 2010 פנתה בנדון האגודה לזכויות האזרח למשטרת ירושלים לאחר מותו של הפעוט מוחמד אבו שרה מעיסאוייה. מנסיבות מותו הטרגי של הפעוט עולה החשד כי גז מדמיע שחדר לתוך בית המשפחה פגע אנושות בפעוט שסבל ממחלות בדרכי הנשימה. לצערנו האירועים האחרונים מצביעים על כך כי התנהלות המשטרה בנדון ממשיכה כבעבר.

**8.** כידוע, שימוש בגז מדמיע בכמויות גדולות בתוך שכונת מגורים צפופה יכול לסכן את בריאות התושבים, ובמיוחד הפגיעים מביניהם - תינוקות, קשישים ונשים בהריון. סכנה חמורה יותר נשקפת גם לפציעה מכדורי גומי מטווחים קצרים בניגוד להוראות פתיחה באש, שיכולים להביא עד לאובדן איברים חיוניים וחיי אדם.

**9. על כן נבקש לקיים בדיקה לבירור האמצעים לפיזור הפגנות שהשתמשה בהם המשטרה בימים האחרונים, לבחון מקרוב האם היו אמצעים חלופיים, האם היה שימוש מופרז באמצעים אלו והאם השימוש נעשה בהתאם לנהלים. במידה ולא יש לרענן את הנהלים בקרב כוחות המשטרה הפעילים בשטח ולאסור על חריגה מהנהלים באופן מוחלט.**

10. אנו ערים לעובדה שהמשטרה נאלצה להתמודד בשבוע האחרון עם מצב חריג ומורכב. יחד עם זאת, בשעה שהמשטרה ממלאת את תפקידה, עליה לנהוג בסבירות ובזהירות, ובכלל זה להשתמש באמצעים להתמודדות עם הפרות סדר באופן פרופורציונאלי, הדרגתי, לאחר מיצוי אמצעים שפגיעתם פחותה, וכל זאת - במידה שאינה עולה על הנדרש. כך לגבי התמודדות המשטרה עם מפרי הסדר עצמם, ובוודאי שכך גם לגבי תושבים לא מעורבים, אשר לגביהם מתחייבת נקיטת זהירות מיוחדת על מנת שלא לסכנם.
11. **לאור חומרת האירועים נודה לתשובתכם בהקדם האפשרי**.

בכבוד רב,

נסרין עליאן, עו"ד

<u>העתק:</u>

עו"ד רונן ליבוביץ', יועמ"ש מחוז י-ם, משטרת ישראל, בפקס: 02-5391176